

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Constantin Alerguș,

Judecătorii – Elena Cobzac, Anatolie Țurcan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpata Tomașciuc Violetta și avocatul acesteia Popescu Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui

Tomașciuc Violetta XXXXX,

născută la XXXXXX, originară din mun. Chișinău, domiciliată în mun. XXXXXX str. XXXXX, nr. XX, ap. XX

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 05 martie 2012 - până la 28 ianuarie 2013 (instanța de fond);*
- 2. de la 06 martie 2017 - până la 19 aprilie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 13 mai 2016 - până la 14 septembrie 2016; de la 12 ianuarie 2018 – până la 14 martie 2018 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 28 ianuarie 2013, Tomașciuc Violetta a fost condamnată în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei, fără aplicarea amenzii.

În baza art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Tomașciuc Violetta, la 18 decembrie 2011, aproximativ la 18⁰⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică, având intenția de a sustrage pe ascuns bunurile altei persoane, a pătruns în apartamentul nr. XX din or. XXXXX, str. XXXXXX, nr. XX, care aparținea cet. Gomaniuc Serghei de unde, pe ascuns a sustras o geantă cu instrumente la prețul de 700 lei și încercând să fugă, a fost depistată de către Gomaniuc Valentin, însă ea continuând intenția sa criminală, cu bunurile sustrase a încercat să se eschiveze, însă ulterior a fost reținută pe scările blocului.

3. Împotriva sentinței menționate nu a fost declarat apel.

4. Nefiind de acord cu sentința la 21.04.2016 și la 22.08.2016, inculpata a declarat recursuri ordinare, solicitând casarea acesteia, deoarece examinarea

cauzei a avut loc în lipsa inculpatei, fără a fi citată legal sau anunțată în căutare, astfel fiind lipsită de posibilitatea de a se apăra în cadrul procesului penal.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 14 septembrie 2016 s-a decis inadmisibilitatea recursului declarat deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute la art. 430 Cod de procedură penală.

În argumentarea soluției adoptate instanța de recurs a reținut că sentința primei instanțe, nu a fost contestată cu apel și prin urmare această hotărâre nu poate constitui obiect al procedurii de contestare cu recurs ordinar.

6. La 13 octombrie 2016 inculpata Tomașciuc V. a contestat cu apel sentința, unde a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri cu încadrarea acțiunilor sale în baza art. 186 Cod penal.

La 16 februarie 2017 inculpata a declarat apel suplimentar solicitând casarea sentinței și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, motivând că acțiunile sale nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de jaf.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2017 apelurile declarate au respinse ca fiind depuse peste termen.

8. În argumentarea soluției adoptate Colegiul penal a reținut că din materialele cauzei rezultă că, Tomașciuc V. a făcut cunoștință cu sentința contestată încă din anul 2015, iar apel a declarat abia la 28 ianuarie 2017 și la 14 februarie 2017, adică peste termenul prevăzut la art. 402 Cod de procedură penală.

9. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Popescu Ion în numele inculpatei, care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată argumentând următoarele:

- constatările instanței de apel referitor la faptul că inculpata cunoștea despre soluția primei instanțe din anul 2015 sunt neîntemeiate;

- inculpata este vorbitoare de limbă rusă, iar la materialele cauzei nu sunt probe care ar confirma că acesteia i-a fost înmănată copia sentinței în limba pe care Tomașciuc V. o posedă;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate de inculpată în cererile de apel declarate;

9.1. Decizia instanței de apel a fost contestată și de inculpata Tomașciuc V., care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt

complet de judecată și stabilirea unei pedepse mai blânde, argumentând următoarele:

- sentința instanței de fond nu i-a fost înmânată în limba română dar nu în limba rusă, limbă pe care o posedă.

- consideră că pedeapsa stabilită de prima instanță este prea aspră.

10. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, menționând că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, argumentând că din materialele cauzei rezultă că deși sentința primei instanțe a fost pronunțată în lipsa inculpatei, însă din declarațiile lui Tomașciuc V. aceasta încă din luna mai 2015 a aflat despre sentința de condamnare pronunțată în privința sa, însă nu și-a exercitat dreptul de a contesta sentința și a declarat apel abia la 13.10.2017, peste termenul legal de 15 zile.

Concomitent a menționat, că potrivit jurisprudenței CEDO dezavantajarea unei părți față de alta, în situația în care instanța extinde termenul legal de contestare a unei hotărâri judecătorești definitive, se aduce atingere principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 CEDO.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal îl consideră inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu prevederile art. 401 Cod de procedură penală, inculpatul și apărătorul său sunt în drept să declare apel, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Termenul de declarare a apelului împotriva sentinței, potrivit prevederilor art. 402 Cod de procedură penală, este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

În conformitate cu prevederile art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că participantul la proces care a lipsit atât la judecare, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost anunțat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor.

Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru

exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual.

Colegiul penal, în urma examinării actelor cauzei în raport cu motivele invocate de recurenți în recursurile ordinare, conchide că concluziile instanței de apel, care a respins ca depuse peste termen apelurile declarate de inculpata Tomașciuc V., sunt legale și întemeiate.

În acest context instanța de recurs, verificând legalitatea deciziei instanței de apel, conchide că ultima just a reținut că copia sentinței Judecătoriei Căușeni din 28 ianuarie 2013, redactată integral a fost expediată în adresa lui Tomașciuc V. la data de 01 februarie 2013 fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire înregistrată cu nr. 420 (f.d.155).

La fel, instanța de recurs consideră întemeiate concluziile instanței de apel prin care s-a reținut că din declarațiile inculpatei rezultă că aceasta a făcut cunoștință cu sentința în anul 2015 (f.d.29, vol. II), prin urmare dânsa a cunoscut despre actul judecătoresc, însă a declarat apel abia la 13 octombrie 2016, peste termenul legal prevăzut la art. 402-404 Cod de procedură penală.

Referitor la alegațiile recurenților despre faptul că la materialele cauzei nu există nici o dovadă, care ar confirma că inculpatei i-a fost înmănată sentința în limba rusă, Colegiul relevă, că Tomașciuc V. cunoștea despre sentința dată și a dispus de posibilitatea de a solicita și a primi o copie a sentinței în limba pe care aceasta o posedă.

Așa dar, Colegiul relevă că, inculpata a fost în drept să conteste sentința instanței de fond cu apel în termen legal, însă dânsa *nu a exercitat această cale de atac în termenul prevăzut de lege*, iar careva motive întemeiate care ar justifica depunerea întârziată a apelurilor de către instanța de apel nu au fost stabilite.

Conform art.231 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, iar la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

În această situație, Colegiul penal conchide că instanța de apel corect a concluzionat că apelurile declarate de inculpata Tomașciuc Violetta, au fost declarate după expirarea termenului prevăzut de art.402-404 Cod de procedură penală.

Având în vedere că, în speță apelul a fost respins ca fiind declarat peste termen și instanța de apel nu s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și de

drept ale cauzei și legalității sentinței adoptate de prima instanță, nu există temei ca instanța de recurs ordinar să se pronunțe asupra legalității sentinței referitor la condamnarea inculpatei și la stabilirea pedepsei acesteia, în cauză nefiind utilizată calea ordinară de atac – apelul.

La acest capitol, instanța de recurs ține să menționeze că, în conformitate cu art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art.401 nu au folosit calea apelului, or respingerea apelului ca fiind tardiv echivalează cu neutilizarea căii de atac.

În asemenea condiții, Colegiul conchide că, recursurile ordinare declarate de inculpata Tomașciuc Violetta și avocatul acesteia Popescu Ion, sunt inadmisibile ca vădit neîntemeiate, deoarece în speță, inculpata nu a utilizat calea ordinară de atac – apelul.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpata Tomașciuc Violetta și avocatul acesteia Popescu Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui *Tomașciuc Violetta*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 aprilie 2018.

Președinte

Constantin Alerguș

Elena Cobzac

Anatolie Țurcan